

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

În de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE

pe 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare dată
cașivane.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Grănițerii lui Doda.

În mijlocul corupțiunii generale, ce a pătuns întreaga viață constituțională în statul nostru sub domnia liberalismului maghiar, ca un punct curat și luminos se ridică, până în urmă, în ținuturile locuite de Români, fostul confiniu militar bănățean cu grănițerii săi români.

Crescuți în spiritul și virtuțile militare moștenite de la legionarii Romei, ei și-au făcut datoria pentru tron și patrie totdeauna ca eroi pe câmpul de război, iar după provincializarea confiniului militar, cu aceeași conștiință a datoriei s'au grupat sub steagul generalului Traian Doda, luptând ca cetățeni pentru drepturile lor naționale. Și privirile tuturor Românilor erau îndreptate cu o legitimă mândrie spre „reduta“ lui Doda.

Astăzi însă, înzădar ne îndreptăm privirile noastre acolo, căci nu vedem decât pustiu și devastare, generalul căzut, soldații — demoralizați — trădând singuri reduta națională în mâinile dușmanului!

Aceasta nu e exagerare, ci tristă realitate!

Ambitioși de a deveni conducători sau comandanți niște gregari ori capetani, fără talent și fără aptitudini, ei s'au aliat cu cârma comitatului, cu pionierii șovinismului maghiar, spărgând falanga națională, care se formase în jurul generalului Traian Doda.

Era interesul politicii maghiare să-i izoleze, să-i compromită pe toți bărbații de valoare și mai distinși ai grănițerii, mai ales dacă aceștia erau „generalii Imperatului“, despre cari stăpânitorii zilei știu, că mai ușor va trece funia corabiei prin urechile acului, decât ca ei să se împrietenească cu „ideea de stat național-maghiar“.

De aci lozica noilor „conducători“, cari s'au ridicat pe ruinele generalului Doda: „Neamțul ne-a înșelat“, „Neamțul ne-a tradat“, — și îmboldiți de acest sentiment de ură pentru ceea ce produsese sistemul militar și cultura germană în fostul confiniu militar, ei au pus pe grănițerii în conflict cu sentimentele lor, cu tradițiunile lor naționale.

Generalul Doda și-a sfârșit viața, obductat mai mult de durerile sufletești, văzând cum moștenirea ce câștigase pentru grănițerii săi, ajungea sub conducere și stăpânire străină de interesele naționale ale poporului român.

Un general al Imperatului, dintre cei mai distinși, care astăzi trăiește în mijlocul grănițerii, și se bucură de cea mai mare onoare și încredere în cercurile înalte, este contracarat, în comunitatea de avere cât și în corporațiunile bisericesti, de cei ce sub pretext de a nu fi socotiți de „magi neamțului“ facutu-s'au slugi plătite Ungurilor.

Aceștia iubesc acum triumful „statului comite Jakabffy Imre de a călucărit, fortăreața lui Doda“ pentru gloria de stat maghiar, un merit prin

care s'a ridicat la rangul de secretariu de stat.

„Singur numai și pentru punerea pașnică și liniștită a comunității de avere pe cale legală — această fortăreață a generalului Traian Doda și a grănițerii români de odinioară — a binemeritat acum secretariul de stat Jakabffy Imre mulțumirea patriei maghiare“.

Așa scrie „Karansebeser Zeitung“ de la 17 Iulie a. c. Și, inădever, acolo unde mai înainte numai caracterele firme și bărbătești, numai vrednicile personale se puteau ridica la suprafața vieții publice, astăzi s'au înstăpânit oamenii mai puțin hotărâți și mai puțin destoinici a se opune sistemului demoralizator și a apăra interesele vitale ale grănițerii.

Urmarea firească a acestei înstăpâniri șovăitoare și conduceri nesigure a fost neîncrederea obștei în conducători și desfacerea rândurilor până atunci atât de închiegare și compacte ale grănițerii.

Conducătorii actuali căutând să-și ascundă scăderile și neputințele lor, accentuează mereu, că tot răul în actualul sistem de ocărnuire provine dela „neamț“. Prin aceasta, voluntar ori involuntar, dâșii stăruiesc a prepara terenul maghiarismului și al ideilor kossuthiste în fostul confiniu militar.

Cu slăbirea sentimentului și disciplinei militare însă a slăbit și căzut în aceeași măsură și sentimentul național la grănițerii.

Obicinuiți a alege deputați în parlamentul ungar numai oameni de ai Imperatului, după retragerea lui Doda ei aleg deputat ungar din partidul lui Kossuth, care detronase casa domnitoare. Din acest moment, grănițerii perzându-și rostul politic, îi vedem luați și purtați de către administrațiunea politică cum ei îi place, ca la comandă. Nicăiri nu-i o rezistență, nici o energie pentru apărarea drepturilor violentate.

Starea aceasta pe cât de păcătoasă, pe atât de rușinoasă pentru o populațiune cu tradiții militare, nu mai poate să dăinuiească mult. Grănițerii, aducându-și aminte de trecutul lor glorios, trebuie să-și strângă rîndurile, să se grupeze pe lângă bărbații devotați și harnici a lua conducerea energică a cauzei naționale și a o duce la isbândă.

Ancheta bisericască, de care făcusem mențiune în nrul 33 al ziarului nostru, precum ni-se scrie, a fost intrunită la Consistoriul gr.-or. din Sibiu în 13/25 Iulie c. Scopul anchetei a fost să se declare față cu legea sancționată și publicată despre completarea venitelor clerului parohial. Sub presidiul drului Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicariu, au luat parte: Zacharie Boiu, Nicolae Cristea, Ioan Papiu, Leontin Simonescu, I. A. de Preda, asesori consistoriali din loc. Din afară au fost: Ioan Căndea, prot. Avrigului; D. Coltofean, prot. Treiscaunelor, Iuliu Dan, prot. Făgărașului; Teodor Herman, prot. Dejului; Simeon Monda, prot. Bistriței; Vasile Dămian, prot. Zaran-

dului, a sosit în ziua următoare și votul și-l'a dat în scris.

După-cum a transpirat în public, majoritatea s'a declarat pentru primirea completării venitelor.

Minoritatea de unul (Cristea, ases., la care s'a adăus și votul protopresbiteriului Vasile Damian), motivând pe larg, este contra primirii!

Reînnoirea și „căderea“ lui Bánffy. În urma închiderii reichsrathului este aproape sigur, că reînnoirea pactului economic nu se va pute face din partea Austriei pe cale parlamentară, ci s'ar pute numai cu ajutorul §. 14, cum s'a întâmplat și provisoriu pe anul curent, s'a zis atunci: „prin excepție“.

Aducând în parlament proiectul de lege despre acest provisoriu, în ședința de la 6 Decembrie a. tr., Bánffy se legase pe cuvântul de onoare (!!), că nu va mai încheia alt provisoriu, adecă prelungire pe încă un an a pactului actual; ci din contră chiar în legea aceea se spune lămurit, că dacă până la oare-care vreme nu se va ajunge la o înțelegere între cele două guverne, Bánffy va prezenta parlamentului ungar proiectele de legi pentru arangiarea economică de sine stătătoare a Ungariei, cari proiecte trebuie să fie votate negreșit până la 21 Decembrie a. c.

Se legase Bánffy prin cuvinte de onoare și în alte părți și cu alte privilegii rostite, că așa va proceda atât privitor la provisoriu cât și definitivul. Acum va să zică a sosit vremea, ori să-și calce cuvântul său de onoare (!!), încheiând încă un provisoriu cu Austriacii cu ajutorul §. 14, ori să aranjeze țeara economică în mod de sine stătător: vama proprie, comerțul de tot propriu, bancă proprie. Aceasta însă, spre paguba rasei și puterii monarhiei întregi, nu o voește nici M. Sa.!

Prin urmare, cum să easă Bánffy din înfundătură? Foarte ușor și în modul cel mai cinstit, nevoind să-și calce cuvântul de onoare (!!), își va da demisia, fiind-că însă numai el Bánffy, dintre toți „bărbați de stat“ mahiari este atât de cinic, încât să facă cu parlamentul — cel adunat cu 3 milioane — ori-și ce voește, nu rămâne altceva decât că earăși el să stea în fruntea trebilor nației singure „alcătuitoare și susținătoare de stat“, precum și întru schingiuirea mai departe a acelora, cari nu alcătuesc și nu susțin de loc statul.

Eacă explicarea știrilor bine retribuite din ultimele zile despre căderea lui Bánffy. Simplă comedie cu „parola sa de onoare“.

Regele Carol la Petersburg.

După depeșile oficioase, Regele Carol și prințul moștenitor Ferdinand au sosit la Peterhof (lângă Petersburg), Joi 28 Iulie la 11 ore înainte de amiază. La gară întru întâmpinarea lor erau de față: Țarul Nicolae II, cu toți marii duci, cu demnitarii militari și civili de la Curte. Țarul a salutat atât pe regele cât și pe prințul moștenitor în mod cât se poate de cordial; ear' marele-duce Mihail Alexandrovici a îmbrățoșat pe prințul Ferdinand.

Contele Muravieff, ministrul de externe, a salutat pe dl Sturdza ministrul de externe al României, în mod foarte prietenesc.

De la gară până la oraș stăteau cazacii înșirați pe ambele părți ale drumului; în trăsura primă era Țarul cu regele Carol, în a doua: prințul moștenitor Ferdinand

cu marele duce Mihail Alexandrovici, într' a treia: dl Sturdza cu contele Muravieff.

Sosind la palat, regele Carol și prințul moștenitor Ferdinand au făcut vizită țarevnei Alexandra Feodorovna, și țarevnei-mame Maria Feodorovna. După dejunul luat în cerc restrins familiar, fiind de față pe lângă cele două țarevne, regina Greciei, prințul grecesc Andreiu, prințul siamez, toți marii duci și marile ducese, regele Carol și prințul Ferdinand au făcut vizită la marii-duce și marile-ducese.

Seara va fi mare prânz pe gală.

Foaia cea mai oficioasă din capitala rusească, „Journal de St. Petersburg“, organ al ministeriului de externe scrie:

„Salutăm pe domnitoriul, care cu așa mare înțelepciune conduce, timp mai mult decât 30 ani, destinele poporului vecin cu noi, stând în legături prietenești cu noi, pe care istoria, comunitatea de religie și de tradițiuni îl unește cu poporul rusesc. Inima ne poruncește că la omagiile pe cari le arătam astăzi regelui Carol I, să adăogăm omagiile noastre și către regina Elisaveta, care întrunește cu strălucirea coroanei și razele glorioase ale calităților sale atât de admirabile. Salutăm și pe prințul moștenitoriu, pe care-l leagă către curtea imperială și legătura de familie și care, pe timpul vizitei sale de mai înainte în Rusia, a știut să trezească atâta simpatie către persoana sa. Nu ne îndoim în aceea că în primirea caldă, de care îi împărtășeste populațiunea capitalei, augustii oaspeți ai Țarului vor vedea nouă dovadă a simțimentelor, de cari e cuprins poporul rusesc, și cu drag credem, că vor duce cu sine amintiri plăcute după visita lor aci“.

Țarul a numit pe regele Carol proprietar onorar al regimentului de infanterie nr. 18 din Vologda, care a combătut alături cu trupele românești în 1877, la Plevna.

UN MEMORIAL

al naționalităților către ministeriul ces.-reg. din 1849.

(urmare)

Credem a nu pretinde prin aceasta mai mult decât ce este just. Și just este, ca cuvântul dat de împăratul în mod sârbătoresc și exprimat chiar și în constituție (§ 5) privitor la egala îndreptățire a naționalităților, să rămână nestirbit și în perfectă adevăritate. Căci just este, că de aci înainte în Austria cea egal îndreptățită să nu-și mai apropieze o singură rasă stăpânirea peste celelalte. Este însă acest postulat al nostru de cea mai înaltă importanță politică pentru viitoriul Austriei. În primul rând e foarte important pentru morala politică, ca noțiunile clare, mai ales când ele totodată sunt și idei de stat mari și conducătoare, să nu fie întunecate, ceea-ce desigur s'ar întâmpla, dacă noțiunea egalei îndreptățiri, care în fond însemnează că „unele și aceleași drepturi fiecărui popor“, s'ar aplica față de naționalitățile nemaghiare în felul acela, ca ele să aibă aceleași drepturi ca și Maghiarii — însă „cu excepțiunea țerilor de coroană“. Aceste țeri de coroană însă sunt menite, cum rezultă și din constituția țerii, a fi unica recunoaștere de către stat, ele singure dau naționalităților expresia statului. Afară de acestea mai e pentru Austria de tot important, ca după premisele deplorabile și sângeroase să preintimpine cu cele mai juste și mai potrivite mijloace o eventuală repetire a lor în Ungaria. Nicăiri nu

e mai aplicabilă zicerea: „Discite justitiam
monito.“

Elementul maghiar din Ungaria s'a manifestat deja de mult față de Austria ca element dur și cerbicos. Astfel pe timpurile lui Zápolya, Vesselényi, Bocskay, Tökölyi și Rákoczy, astfel astăzi pe timpul lui Kossuth și tot astfel va fi și în viitoriu, dacă nu se va ridica zăgaz potrivit în contra tendențelor lor separatiste. Să nu ne înșelăm asupra unui lucru, că Ungaria a fost, este și în urma unei organizații nepotrivate va fi și în viitoriu cea mai debilă parte a Austriei, va fi călcăiul lui Achile. Căci elementul maghiar, cu trecutul său de o mie de ani, în care atâtea favoruri au avut, cu aristocrația cea mai bogată, maghiarizată fără excepție, nu se va subordona ideii unității statului austriac. Conjurații peste conjurații (din trecut și prezent deducem asupra viitorului) vor submina Austria unitară și egal îndreptățită. Repetăm, partide politice maghiare, fie radicale sau conservative — partide naționale la Maghiari nu există — vor lucra pe ascuns în contra ideii statului unitar austriac și dacă elementului maghiar i-se lasă influința politică asupra numeroaselor și ponderantelor populații, acesta la un timp dat, care nu va întârzia mult, va deveni primejdios pentru existența Austriei. Provedința însă a pus și acestui rău o pedecă firească prin numeroasele naționalități nemaghiare, până acum oprimate, populații cari nu de la Maghiaria își așteaptă binele. Este acum chemarea, este datorința diriguitorilor Austriei, ca să folosiască acest zid în contra elementului maghiar, să-l întărească și să-l scoată definitiv din mâinile Maghiarilor, cu atât mai mult, că prin acest procedeu mărește starea Austriei și exerciază o vechnică dreptate față de popoarele apăsate, vrednice de o altă soartă.

Știm prea bine, că o parte a presei de sub influința unor membri ai discompusului partid conservator din Ungaria, își dă toată silința a împedea îndeplinirea egalei îndreptățiri a naționalităților în deservita sa curățenie, a o prezenta drept imposibilă pentru Ungaria. Nu ne este scopul a sta de vorbă cu aceste organe, pe cari noi nu le socotim de seducătoare ale opiniei publice, ci de instrumente inconștii și nepricepătoare în mâinile seducătorilor: ținem însă totuși de necesar și de o datorință a noastră a le reflecta pe scurt.

(Va urma.)

Un proces de agitație.

(Procesul Mähr-Szabó cu substrat de agitație a valachilor tribuniști“.

(De la raportorul nostru special.)

Caransebeș, în 14/26 Iulie 1898.

Un proces de mare senzație agitează azi spiritele locuitorilor acestui oraș, nu atât pentru modul decurgerii lui, ci mai mult pentru substratul, pe lângă care se învârtă întreaga afacere. Doi funcționari maghiari, unul de administrație, celălalt de justiție, se hărțuiesc azi în fața tribunalului din loc, unul ca să dovedească, cât de mare e puterea solgăbirilor prin comitate și cu câtă silință își dau aceștia a erua orice lucrare, ce ar fi îndreptată în contra ideii de stat maghiar, ear' celălalt ca să arete lumii, că *cumpăna dreptății* este egală pentru ori-care fiu acestei patrii iubite, fie acela măcar un adorator al lui *Vasile Lucaciu!*

Fac observarea, că aici nu e vorba de activitatea actuală „Tribuna“ din Sibiu, ci de acea epocă însușitoare, când bine închiegat partidul național român, vechii tribuniști, a căror minte era Eugen Brode, a căror inimă era Vasile Lucaciu, și al căror trup era presidentul Ioan Rațiu, au redreptat în masa poporului român sentimentul național care chiar știindu-i în închisoare, nu s'a dat inderăpt, c'cântatu-le-au ode și cântece de preamărire și încurajare la adresa martirilor!

Estă afacerea încreagă în miniatură: Szabó Gustav, până în anul trecut propretor în cercul *Bozovicului*, ear' acum pensionat, a avut unele diferențe personale cu judele cercual Mähr Antal. Diferențele aceste au luat dimensiuni așa de mari, încât propretorul Szabó a urmărit pe judele cercual în toate acțiunile lui. Era pe la anul 1893, când judele cercual, cu o cultură superioară, a făcut cunoștință cu români ca Bogoevici, Brânzeu, Milețci, George Străin, Bogdanovici și alții, cari erau timbrați de agitatori valachi în contra ideii neferice, căci cântau „doina lui Lucaciu“, trimeteau acestuia telegrame și jucau hore naționale. Atât i-a mai trebuit lui Szabó, și infuriat concepează o străjnică arătare către ministrul de justiție, o circulează prin toate comunele române aparținătoare preturei încredințate lui, o subscriu preoți, notari și învățători români. Acestora li-s'a spus, că are lipsă de un *atestat de moralitate*, și ei naivii și nefericiții, — pe lângă toată cultura lor — o subscriu, fără a ști, ce subscriu.

Nu era acela atestat de moralitate, ci o aspră arătare în contra judeului cercual Mähr către ministrul de justiție, în care acesta cere cu toată insistența transferarea judeului Mähr din cerc, căci acesta ar fi *periculos în privința siguranței publice*, ear' în privința politică ar fi *dușmanul Maghiarilor*, are întâlniri cu tribuniști etc.

Afacerea a ajuns în stadiul procesului, căci

procurorul regese a intentat proces de calomnie contra fostului propretor Gusztáv Szabó.

Pertractarea finală se începe azi la oarele nouă în sala cea mare a tribunalului reg. din loc.

Președinte: Dr. Rieger Aladár; Voanți: Fehér și Berzay; Procuror de stat: Oszlányi Cornel; Advocatul apărător pentru Szabó: Dr. Zollner din Budapesta.

Szabó Gusztáv, recunoaște arătarea făcută, dar' ei dator este a primi ordinațiuni de la forurile mai înalte și a relata despre conduita politică a fiecăruia, pentru-că el a fost trimis pentru propagarea ideii de stat maghiar“.

Martorul *Ioan Cenda* (Român): Eu am subscris arătarea la provocarea pretorului; știu și aceea, că dl jude cercual Mähr petrece totdeauna în societatea „naționaliștilor români“ și că odată m'a pedepsit pentru vătămare de onoare.

Advocatul lui Szabó l'ntrebă: Ce înțelegi sub cuvântul „naționaliști“?

Cenda: „Naționaliștii sunt dușmanii Ungurilor!“ (Ilaritate.)

Pe rând învățătorii români: Anton Craia, Olaru, Vichente Cios, Coia și Badini recunosc, că au subscris arătarea, dar' n'au știut ce subscriu, ei au crezut după-cum li-s'a spus, că hârtia conține un atestat de moralitate, și să fi știut ce conține, *nu ar fi subscris-o!* (N. B. Rușine de acești învățători, cari subscriu un act cu conținutul lor necunoscut!)

Avrul Grama (Român), învățătoriu la o școală de stat: Lângă fasonarea la judele investigatoriu adaug acum, că prietiniului judeului Mähr, și adică: Bogoevici, Brânzeu și Milețci au scos și delăturat pomii milerari!

Emeric Iakabfy, noul secretariu de stat în ministerul de interne, ca martor: Arătarea contra judeului cercual Mähr, se poate împărți în două și anume în partea ce tractează despre activitatea judiciară a acestuia, și în partea în care se destăinuște conduita lui politică. Cu partea primă nu am fost în drept să mă ocup, m'am ocupat însă cu partea politică, pentru-că datorința noastră este a ști nu numai faptele, ci și ideile fie căruia, ce îndreptate ar fi în contra statului.

Pavel Popovici, notariu rom. în Dalboșet, n'a cedit și n'a cunoscut cuprinsul acelei hârtii.

Balogh László și notariu Petrovici: Au subscris acea arătare, conținutul ei special nu l'au cunoscut și și acum ar subscri-o.

Notariu român *Petroviciu* mai adaugă, că judele cercual Mähr a fost și este credincios partidului național român. Că există astfel de partid național, se provoacă la: *Hodoș, Lințu și Bălan* din Caransebeș.

Franz Bilck fost primar în Bozovici: Pe mine m'a provocat propretorele Szabó să subscriu, eu ca german nu știu ungurește.

Purici Traian: Am auzit, că în rugare stă, că judele Mähr nu judecă bine, și fiind-că nu e adevărat, pe lângă toată provocarea n'am vrut să subscriu.

Aron Bihou: N'am auzit pe dl Mähr, că ar fi cântat doina lui Lucaciu, dar' de jucat „cadrilul“ la petrecerea românească

Fekete Károly: Deutsch!

Președintele: Sie heissen aber Fekete! Ilaritate. Ca ospătarul „Casinei Române“ am văzut adeseori pe dl Mähr în casin, doina lui Lucaciu judele nu a cântat, el se joacă adeseori la câte o partie de taroc cu românii Milețci, etc. I-s'a promis că va căpăta 50 fl. dela notariu Balogh, dacă va da o palmă judeului Mähr și-l va arunca din casina română afară. Aceasta n'a făcut-o.

Musicianții *Linu Luca*, *Vasile Pavel*, *Chera Pavel*, *Vasile Simon* și *Vasile Ghiță*: fasio nează, că ei sunt „*erste Banda*“, dar' ei n'au auzit pe judele cercual Mähr cântând „doina“ lui Lucaciu.

Kofka Andor: Există în Bozovici o casină maghiară: „Magyar nemzeti Casino“. Judele Mähr într'o ședință de constituire a propus, să se șteargă atributul „nemzeti“ și să se numească „Bozovicsi olvasó kör“, căci atunci ar intra și el ca membru și ar intra și alții.

Donszky Lukács, directorul școlilor civile din Caransebeș: Călețorind la Bozovici, am auzit de la dl propretor Szabó și de la alții, cine e dl Mähr, și că purtarea sa nu corespunde unui ofician de stat. M'am dus către casina română și am și văzut pe judele Mähr în societatea unor oameni, cari vorbeau românește.

Advocatul lui Szabó: Oláh elemekkel *Kaufmann Lipot*: Judele Mähr este un „tényleg politikailag tapintatlan ember“, pentru-că petrece cu acei români, cari practică politica naționalistică, cari au trimis adrese de felicitare la anul 1893 zarului „Tribuna“.

Belescu Ioan: Când a zis muzica lui Luca, am văzut jucând domni, ear' ce fel de notă nu știu, că nota lui Lucaciu nu a cunoscut; dl Mähr a jucat, dar' de cântat nu o cântă; ear' păcat nu e dacă joacă cineva românește. Eu am văzut ziua și seara pe dl Mähr cu Milețci și pe alții petrecând la mese.

Acusatul l'ntrebă, că ce a zis judele Mähr: a zis, că să-l dăm dracului pe propretore!

Dumitru Grama, subinspector reg.; înalt de 3 ani fiind în Bozovici, am auzit, că dl Mähr ar fi în contact direct cu agitatori naționali români și m'am convins, că așa este, pentru-că l'am văzut cu ei.

Am auzit de istoria cu dinamita contra lui Petrovici, dar' nu l'am dat importanță.

Matussek János, respicient reg. 45 ani. Am cunoștință, că dl Mähr a reșărit din Casina maghiară și s'a făcut membru al Casinei române. Judele a propus să schimbe titlu casinei maghiare, fiind-că sunt mai multe naționalități, să se lase cuvântul „nemzeti“.

Soós Vendel, sergent de gendarmi (După ce cetesc protocolul de la Comanda gendarmăriei către propretore.) Eu am conceput acest protocol. Dl Mähr a fost tot cu asta, cari au trimis telegrame lui Lucaciu. Eu

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“

Ținta-i viața.

Retras din sgomotul luptei de existență, care ca un tiran te trezește când ți-e somnul mai dulce și te culcă când ți-e viața mai delicioasă, de n'ai stare nici a-linare cât e draga ziuă și noaptea de lungă, m'am pus sub stăpânirea răsăritului și apusului soarelui, ca el să mă culce și trezească după constantele sale legi, fără alvugirile gazului și electriului și perturbațiile tamtaturilor sociale.

Aceasta digresiune în sistemul de traiu am numit-o cură de lenevie.

Cuvântul a primit aripi.

La început nu înțelegeam surisurile neobișnuite, cari mă întâmpinau pe icolea.

Eram pe calea să-mi măgulesc, că am devenit predilectul sătenilor, până când un prieten mă scoase din iluziuni.

— Haidem la luon, zise prietenul, să mai cioroborim una.

— Nu mă duc, eu fac cură de lenevie, și acolo e viața prea sgomotoasă pentru mine.

Un hohot îmi fu răspunsul și apoi explicația, că doară tot e adevărată povestea cu cura mea de lenevie.

Mi-am adus aminte de povestea cu țiganul. I-se născuse adică țiganului un purdeu chiar în zori de ziuă. Țiganul își ridică odrasla și în halarip strigă: mândru soare eacă un soare.

Vede un român din tufă acest extas țigănesc, și iute cu ripostul: Crrr!

Alele române, nici născut-s'a bine și-l batjocorești.

Cam așa fu cocoloșită și odihna mea înainte de a o gusta pe bună cale.

Astfel asta ar fi să fie critica generației care nu vrea să lucre, ci pretinde a i-se plăti lenevia cu salare grase.

Schimbarea zilei și a nopții, și apoi a anotimpurilor, e întocmită așa că toată ființa de la om până la dobitoac să-și aibă timpul de odihnă și lucru.

De vei mâna dobitoacul fără sfârșit în jug greu și nu-i vei lăsa odihna măsurată pentru dînsul de natură, are să piară de pe picioare. Numai din om a făcut civilizațiunea un mobile perpetuum, ce-i sfârșește viața fără zile, și totuși omul e cel cu mintea și dobitoacul e volumul de carne.

Omul e coroana creațiunii, precum se zice și cântă în strune și alăută. Ei, și dacă o porți nu-i bine, te căraie, dacă o depui eară nu-i bine, earăși ești căraie. Nici om nici dobitoac.

Hai să deschidem cartea vieții moderne, doar' vom găsi acolo explicația enigmei.

În ea găsim că viața e o luptă de existență. Și atunci omul? O piele care servește de țintă arcașilor luptători. Uite ce simplă filosofie, și ce sublimă morală, să trăiești pentru a sta țintă săgeților cari îți găuresc coroana și volumul de carne. Asta 'i adevărata filosofie a vieții, nu cea cu: iubește pe de aproapele tău ca pe tine însuși.

Adinea-ori auzii pe un bonvivan, cântând: Dulce-i viața. . .

Aș!

Ținta-i viața. . . s'au cum ar zice infanterist Micula Strimbii: Șaibă-i viața.

Fără țintă nici o halbă de bere nu poate omul bea. Tocmai cetesc un Nr. întârziat al „Drapelului“ din București, în care un coleg de dincolo trage cu arcul în hoțul de guvern, căci chelnerul îi pune „hanzli“ în bere.

„La nici o berărie din Capitală — zice colegul iubitor de bere din București — nu se spală păharele cum se cade. Mai mult. Rămășițele cari rămân în păhare dela consumatori, se toarnă într'un vas, și chelnerul la fecare halbă pune mai întâiu ceva pe fund din aceste rămășițe și apoi toarnă berea proaspătă. Prin modul acesta riști în totdeauna să te alegi cu o boală contagioasă, lăsând la o parte scârba pe care o simți de a bea rămășițele altuia. Și aceasta se petrece la toate berăriile din Capitală“.

„Estă în ce stare ne aflăm. Un străin, care ar veni pe la noi, ar zice desigur:

— „Tot obiceiuri orientale sub lustrul de civilizație!“.

„Și avem un consiliu sanitar!“ oștează de încheiere colegul de dincolo.

Rămășița de bere a matală adorabile coleg, la noi e încetățenită, are și nume și adică „hanzli“, ea servește de parte integrantă a chelnerului, cui nu-i place nu beie bere, se zice pe la noi; ori meargă la cep și plătiască cu un crețar mai mult de halbă.

E obicei occidental, nene. Lustru orientat e pe „hanzli“ numai ținta guvernului. În care iubitorii de bere din București trag cu arcul, în loc de a trage o palmă chelnerului, cu care atât de darnici sunteți în

străinătate, ca să nu încetățenească și acolo lăturariul occidental.

Dar' atunci n'ar fi dat colegul în țintă lupta politică n'ar fi luptă fără opoziție cu „hanzli“. Mai bine intestine strică bea mai departe „hanzli“, numai areul pocnească în țintă.

*

Nu merge politica din Sibiu, cum mergea asinul lui Bileam.

I-a trebuit dar' o țintă. Așa s'a în panoramă tradărilor în coloanele „Tribune“.

În special la tot semestrul de abonație se ridică o nouă țintă, ca să sparie trăsnetul coșul „Tribunei Poporului“. De sine țeles, nici semestrul Iulie n'a putut răni fără o trădare senzațională.

Fără indoială, cea mai senzațională de toate câte au fost. Roata tipografiei „Tribunei Pop.“ e acum ținta, căci ea s'a pus la viciul Ungurilor, a tipărit o broșură care rească. Și această manoperă acoperă milioane orcane politice. . .

Acest nou tablou în panorama de tablouri în care vor fi ilustrați redactorii din Sibiu cum trag cu arcul în roata „Tribunei Poporului“, alcătuit după modelul clișei lui Don Quihot de la Manch va fi pe nedoavă, că:

Ținta-i viața.

Oare n'ar fi mai bine să lovim toți în ținta cea mare a hegemoniei decât să ne facem punte asalturilor străine?

Unche

NOUTAȚI

Arad, 30 Iulie n. 1898.

brețat patru ani civile și 2 ani de agronomie. (N.b. Judecătoria votant trage la îndoaie, că el ar fi conceput acel protocol.) La București s'ar fi ținut un congres al naționaliștilor, unde a fost și judele Mahr.

Se mai cetesc unele protocoale, din care se espune că judele Mahr aparține partidei liberale, se întelnește cu naționaliștii români, cari sunt oameni cinștiți. Cu politica lui Mahr Antoniu din principiu nu se ocupă. Ca jude își împlineste conștiințios chiemașorasa. Nu s'a compromis nici odată în acțiunile sale politice. Despre arborii aruncați se dovedește, că acestia nu au fost milenari. Din alte 10—15 protocoale se constată purtarea corectă în toată privința a judeului Mahr. Sunt unii cari provoacă de Szabó să scrie arătarea contra lui Mahr, ca să scape de el, s'au dus la Orșova.

Se cetesc apoi atestatele de moralitate de acușatorilor. Urmează apoi cetirea actelor unui proces de presă intentat de procuror tot în această afacere. În anii trecuți, redactorul Pichler dela foaia „Egyértétes” a publicat un articol despre judele Mahr, despre afacerea cu dinamit etc. și curtea cu juraiți pe baza motivelor aduse acolo a absolvit pe redactor și s'a propus sistarea urmării.

Măne vor urma pledoarele procurorului de stat și vorbirea de apărare a avocatului Zollner. Sentința se așteaptă cu nerăbdare. (Va urma.) Raportorul.

MOHACIUL MORAL.

Vorba aceasta bine găsită și aleasă vine într'un articol al lui „Alkotmány” de la 22 c., scris sub impresia defraudărilor din toată țara. Extragem din el unele părți mai ales pentru stilul său „măduvos” și patetic „zamos”.

Eată cum începe:

„Se urecă omului sângele în față, i-se cleștează mâinile și pe buze i-se aşază bujurătura blăstemului, când cugetă la stările pe cari sistemul strivitoriu de drepturi și volnie al guvernului actual le-a creat în comitate, le tolerează și ocrotește chiar. — Azi murdăriile unui cassariu de la oficial de dare, mâne ale unuia de la sedria orfanală trebuie spălate în tîrg. Notariu, pretor, matriculant încă easă la iveală, în fe-care săptămână. Și ce crime! Ce negre infamii (gal.ságok), ce înfrîntoare neglijențe se la iveală despre ei!”

istorisește cazul notariului Mérey, de la Nitra, despre care raportăm la alt loc, apoi continuă astfel:

„La săvîrșirea atător fărădelegi i-a trebuit timp și încă mult timp, și sub durata acestui lung timp nu i-a plesnit nimănui în minte să deie preste ghiară lui Mérey. Nu există nici o controlă. Partida ce are dăruveri cu oficialul, este complet estradată nefericitei volnicii și lăcomii a organelor inferioare și la trîndăvia isvorită din camera-derie a celor chiamați să controleze.

„In adevăr cuprinde pe om scîrbă morală, când trebuie să se ocupe cu referințele administrației publice ale acestei nefericite țări. Căci acești făptuitori și protegiatorii lor formează în mare parte acea falangă liberală gata la toate, în fața volnicilor și machinașionilor căreia se frînge ori-ce nișuință de curățire și creare din nou. Și nașunea se încrede și pe mai departe în astfelu de chivernisitori ai drepturilor celor mai sfinte ale ei! Nu este putere, care să pedepsească pe compromiștorii ideii de stat, nu este potestate, care să stringă 'n frîu pe dehoneștorii numelui de „maghiar” și ai entității de stat. Progresăm în jos, în jos spre — Mohaciul moral...”

Amintește cazul de la Alsó-Szakony, apoi cel de la Szentgyörgy, unde căpitanul de poliție, cocorul Vashegyi însuși era gazda și cumpărătorul lucrurilor furate, reproduce după „Arad és Vidéke” lista defraudanților din comitatul Aradului, — apoi încheie astfel:

„Ce poate pofti mai mult sistemul liberal? Doar' unde numai într'un singur comitat se pot comite în decurs de zece ani atâtea defraudări fără nici o controlă, acolo în adevăr poate jucă orgii liberalismul, care nici morală, nici patrie, nici rușinea obrazului nu o are. Înainte numai! Noi așteptăm ziua de mâne, care de asemenea va scoate la iveală defraudanții noi. Așteptăm și îndurăm, dar' că poporul până când va aștepta și îndură, aceasta — nu o știm”.

Mișcări în diplomația României. D. N. Papiniu, ministrul plenipotențiar al României la Belgrad, a fost transferat în aceeași calitate la Haga, post creat din nou.

D. Dimitrie I. Ghica, secretar general la ministerul afacerilor străine, a fost numit ministru plenipotențiar la Atena.

D. N. Mișu, directorul afacerilor politice în ministerul afacerilor străine, a fost numit secretariu general al celui ministeriu.

Înaintarea tînerului diplomat a făcut cea mai bună impresiune, căci d. N. Mișu este foarte mult apreciat, se bucură de cele mai vii simpatii și specialiștii sunt de acord în a-i prezice o frumoasă carieră.

Noul secretariu general al ministerului afacerilor străine nu aparține, nu are nici o simpatie deosebită pentru nici un partid politic; muncitor de elită, tot timpul și-l consacra afacerilor ministerului și cesiunilor multiple în legătură cu cariera sa.

Răsplata unui miserabil. Un renegeat numit odinioară Pintea s'a maghiarizat în Pintye și a intrat ca șpion în tabera lui Jeszenszky. În decursul celor din urmă trei ani a luat plăți mari de la Jeszenszky pentru diferitele servicii ce 'i-a făcut prin Brașov, București, Cluj și Arad, și mai ales prin înscenarea „revoluțiilor” caraghioase. Cu privilegiul mileniului acest Pintye a primit de la guvernul unguresc chiar și o diplomă de recunoștință. În timpul din urmă însă văzînd guvernul că Pintye e un ex-croc de cea mai ordinară specie, s'a lăpădat de el, l'a dat afară din toate slujbele de detectiv, — sub pretext că e agitator naționalist. Ba, ca să fie răsplata mai cu capac l'a judecat la închisoare de 8 luni pentru falsificare de cambii. Și acum Pintye, primul matador al lui Jeszenszky, zace în închisoare. Astfel fie răsplățiți toți renegeții. Soartea lui Pintye să le fie soartea tuturor din haita acestor miserabili.

Că acest individ-parasit ar fi stat cândva în legătură cu tinerimea română din Pesta, că ar fi fost vreodată membru al societății „Petru Maior”, cum susțin foile maghiare, — este o minciună infectă.

Propășirea învățămîntului la Unguri. Mai zilele trecute vorbeam în foaia noastră despre desfrînările ce se petrec zilnic și ziua 'n amiază mare în Budapesta, mai multe și grozave de cât în ori-care alt oraș în lume, fie chiar Constantinopolul cel turcesc. D'aceia li dăduseră Budapeștii porecla de Sodoma cea nouă, ear' un ziar unguresc din Budapesta, câteva zile mai în urmă, tot acest nume i-a dat. Pe lângă această „Sodoma” de căpetenie mai au încă Ungurii o multime de Sodome de a doua mână, adică la drept vorbind mai fiecare oraș al lor este o „Sodomă” cumplită, deosebirea între ele și cea din Budapesta ne fiind alta de cât în numărul mai mare al locuitorilor. După rang și desvîrșire a desfrîului după Budapesta vine îndată orașul Hodmező-Vásárhely, vestit în toată lumea prin hoțiile, ticăloșiile și otrăvirile sale cele fără sfîrșit, despre cari și noi scriserăm la timpul seu. Dovadă cum crește acolo tineretul e și următorul cas: au ei acolo într' alte școale patriotice și una așa zisă „polgáriskola” pentru băieți. Cu privilegiul examenelor din ăstăan, comisariul trimis acolo a constatat, că școlarii nu știu ca desvîrșire nimica, căci după mărturisirea unui școlar din clasa IV-tră, dăseălii nu i-au învățat ei nimic, lucrări scripturistice încă n'au făcut de loc. În contra a doi dascăli s'a pornit cercetare, ear' pe doi servitori de școală i-au dat afară, din cauza, că mereu erau bețivi. Ei bine, și apoi stăpînirea încă vrea să învățăm noi de la ei ceva. Nu vrem învățătura lor.

Din desastresele anului curent. Din Orăștie primim următoarele: După anul trecut de tot rău pentru noi, toți credeam, că anul acesta, ce se arăta a fi îmbelșugat în toate, vom fi scoși din miserie. Decepțiunea însă ne este de nedescris! deoarece-mânia lui Dumnezeu în 4/16 Iunie a. c. ne-a umplut de groază pe mic și mare din comună. O furună răe și pomenită cu grin-

dină n-ia nimic în scurte clipite toate semănăturile: grâu, cucuruz, viile, pomii, ierburile etc. O comisiune din Deva, eșită la fața locului, a constatat și din parte-și, că recolta de ori-ce soi este cu desvîrșire nimicită, și astfel populațiunea comunei Deneu mic la sapă de lemne este adusă. Din totalul locuitorilor de abia 100 familii, 27 familii au pribegit în România, unde hrană speră a-și câștiga în aceste zile de restrîcte, ear' alte 60 familii pe care sunt a pleca în țara fericiilor, după ce își vor fi vîndut bieteile măruțe (vite), ce le mai au. Duse odată și aceste 60 familii, comuna noastră ar mai număra 13 familii năcăjite, în frunte cu și mai năcăjitul lor paroch Ioan Pasca, care împărțită a fost și el de soartea poporenilor sei. Am fi așteptat cu drept cuvînt, ca „părintescul nostru guvern”, care față cu ai sei se arată destul de cu mînă largă, să sară și în ajutorul nostru, dar' așteptările noastre zadarnice sunt, de-oare-ce, precum dăm cu socoteala, guvernul este bun bucuros, că populațiunea valachă, acești răsvrătitori, se înpuținează și loc fac ciangăilor și altor haite importate de nu mai știu de unde! De pe murēs.

Pentru Don Quichote de la Sibiu. O Ilie! O deplorable Ilie! Earăși și-s'au năzărit trădătorii, earăși și-au apărut nălucele! Precum strămoșul teu Quixote lua umbrele drept regimete de soldați, în contra cărora lupta la desperare, astfel fantasia ta găsește trădătorii și dăi, și mîn'o mîi și luptă pîna la istovire. Că în tipografia noastră s'a tipărit o broșură românească asupra băilor din Ardeal tu nu ni-o poți ierta, căci prin aceasta noi neamul l-am tradat. Indignat pîna la compătîmire este sufletul teu cel nobil, scărbită este inimioara ta și revoltată este dalba ta conștiință văzînd această groaznică tradare... O Ili, Ili, de la masa Viftanii!... Unde sunteți Silvestre, Emile și tu blînde Balteș, nu vedeți că e reu cu stăpînul vostru? Rugați-Vă pentru dînsul! Rugați-Vă cu dinadînsul, căci:

La Ilie 'n găvălie
Joacă greerii 'n călcăie.

Răspunsul Lor. Răspunsul ce l-am dat mai deunăzi lui Don Ilie Nisnai se vede că i-a fost o nucă cu prea groasă coajă, căci eată cum se întreaă: „Din acest „răspuns” (adecă al „Tr. P.”) nu răsese clar, ce suntem noi: „crastaveți” ori „căpăi”... Ban' ghici!

Sinod parochial, convocat prin — tobă. Primim următoarele:

Învătătorii din comuna Almaș, neprimind salariile la timp, după mai multe buciurări în dreapta și în stînga, se jălbesc contra percetorului la pretură, de unde se trmite ordin la oficiul notarial, ca antistia comună nu numai să dea ajutor, dar' o face responsabilă dacă speșele cultului nu se încasează, ca învățătorii să fie plățiți regulat. Ordinațiunea aceasta însă, antistia a folosit'o de pretext că învățătorii „au pîrit satul și haid' trebuie scoși din oficiu. Zis și făcut! Primarul lasă a se bate toba că „tot omul trecut de 24 de ani să fie la școală, la „tipare” (alungare) de dascăli. Și în adevăr Duminecă în 5/17 Iulie mai mulți locuitori din comună se adună la școală, pretînd, ca învățătorii să abzieă de cuincuenale, că altcum „inucie” școala.

E lucru notoric, că primarul e unchiul preotului președinte, notarul i-e nănaș, și totuși nu se lasă a fi conduși în afacerile bisericesti — școlare, conform autonomiei, în înțelesul statului organic, ci cu desconsiderarea acestora, convoacă sinodul cu — toba. E și mai curios, că chiar preotul să iee parte la astfel de sinoade! Syloan.

Greutatea suveranelor. Regina Victoria a Angliei cântărește 78 de chilograme.

Apoi vine Regina Spaniei, care cântărește 67 chilograme.

Regina Belgiei are 65 chilograme.

Împărăteasa Germaniei are 62, deja de mai mulți ani de zile.

Regina Portugaliei nu cântărește de cât 60 de chilograme.

Țarina Rusiei are o greutate de 59 chilograme.

Cea mai „ușurică” dintr' toate suveranele e aceea a Austro-Ungariei, care nu cântărește de cât 44 de chilograme.

Fapta unui asasin chinez. Din San-Francisco (America) se anunță. Șease poliști au urmărit într'una din zilele trecute, în California, pe asasinul chinez Crang-Ching. Acesta se refugiază într'un magazin plin cu iarbă de pușcă și cu alte materii explozibile și amenința că va arunca magazinul în aer dacă îl vor prinde. Chinezul nu aș-

teptă mult și execută amenințarea sa înfricoșată, când văzu că poliștiți caută să pătrundă în magazin. El descărca un foc de pistol cu iarbă de pușcă și imediat se auzi o explozie, de oare-ce magazinul cuprindea 5000 kilograme materie explozibilă. Magazinul, chinezul și toți poliștiții fură aruncați în aer. Toate casele din jur au fost dărâmate. Vre-o patru persoane din apropiere au fost rănite.

Medic român în Karlsbad. Med. Univ. Dr. Romulus L. Crăciun, medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (Clinica dlui consilier de curte Prof. Neusser.) Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impăratul etc. etc.

Ord. din 1 April—1. Octombrie dela oarele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross”.

Dr. Sterie N. Ciurcu. X Pelikangasse — Nr. 10, Viena. Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Julius Schopper în Oravița (Krassó-Szórény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Direcțiunea Asociațiunei naționale arădane pentru cultura poporului român.

Concurs.

Asociațiunea arădană ofere:

- 2 stipendii anuale à 75 fl. pentru doi sodali români, cari vor să-și perfecționeze în străinătate cunoștințele în ramul lor de meserie;

- 4 stipendii anuale à 20 fl. pentru patru tineri români, cari ar dori să învețe cutare ram de industrie;

- 2 stipendii anuale à 60 fl. pentru 2 tineri români, absolviți de 4 clase gimnasiale, reale ori civile, cari în decurs de 4 ani ar voi să absoalve în Arad școala industrială de sculptură în lemn și metal („fa-és fémipariszkola”);

- 1 stipendiu anual de 50 de fiorini pentru un tiner român, care ar dori să absoalve școala economică inferioară în Ciucova, în S. Miclăușul-Mare ori în alt loc.

Recurenții au să-și ajusteze recursele lor cu atestat de sărăcie, cu extras de boțez și cu ultimul atestat școlar și apoi să le trimită pîna în 3/15 August anul curent la adresa dlui Petru Truța, directorul Asociațiunei, în Arad, Jozsef főherczeg út 8. sz, II emelet.

Arad, din ședința direcțiunei ținută în 10/22 Iuliu 1898.

Ioan Petrovici
secretar-substitut.

Petru Truța
director.

ULTIME ȘTIRI

Răsboiul.

Par' că s'ar fi încheiat un armistițiu, așa liniște domnește în toate punctele câmpului de bătălie; de nicăeri nici cea mai mică știre de ceva mișcare a trupelor. Telegrammele toate atăt, cele din isvor american, cât și din isvor spaniol vorbesc numai despre continuarea pertractărilor de pace.

Situațiua în Austria.

Din Viena se vestește, că earăși circulă știri mai favorabile. Conte lo Thun, dacă reușește a încheia un nou provisoriu al pactului economic cu Bánffy, va începe din nou opintirile sale întru împăcarea Cehilor cu Nemții; ba va convoca și reichsrathul într'o nouă sesiune, depunînd imediat la începutul ei un proiect de lege despre regularea chestiunei limbilor. Totdeodată guvernul va presenta și proiectul de lege despre un nou provisoriu.

Se zice, că reichsrathul va fi convocat în luna Octombrie.

Editor: Aurel Popovici-Bărcianu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șiriano.

Bibliografie.

„Manual complet de Agricultură rațională.” de *Dr. George Maier*, profesor de agricultură la școala centrală de agricultură dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Mitropolitul, pentru usul școalelor speciale secundare și superioare de agricultură, Seminarilor, școale normale, studiu particular și de consultat pentru agricultorii practici.

Cartea a fost aprobată de Ministerul Agriculturii, Comerțului, Industriei și Domeniilor, și subvenționată de Asociațiunea transilvană pentru literatură română și cultura poporului român din Sibiu, de Reuniunea agricolă a comitatului Făgăraș, și numeroase alte societăți științifice și economice.

Lucrarea cuprinde 4 părți:

Partea I. Agrolgia sau agricultura generală — 33 coale de tipariu având 217 figuri intercalate în text. Costă 5 coroane sau 7 lei.

Partea II. Filotechnia sau cultura specială a plantelor, dimpreună cu Fânatele și pășunile — 38 coale de tipariu cu 202 figuri în text, costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea a III. Zootechnia sau cultura vitelor, dimpreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptăriilor și cunoașterea lânii, peste 30 coale de tipariu, cu vr'o 200 figuri în text, diferite rase și specii de vite domestice copiate după natură, (Se află sub tipariu și va apăre până la finele anului) costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea a IV. Economia rurală (va apăre mai târziu).

Cartea este în 4 volume mari deosebite, formând însă un singur tot și cuprinzând tot ceea ce privește agricultura, atât din punct de vedere științific, cât și practic, este scrisă într'un limbaj ușor, popular, cu termeni culeși din însuși graiul poporului agricultor. Ea se deosebește în mod

esențial de produsele literare similare, apărute până acum în limba română, prin varietatea și cuprinsul ei, căci este cea dintâi carte de specialitate care ia concurența cu cele mai bune lucrări germane și franceze. Toate societățile literare naționale și Revistele de specialitate au recunoscut unanim valoarea ei.

Ea umple un mare gol în literatura română de specialitate și n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui agricultor practic, mare și mic, cum nici din Biblioteca școlare și ale Reuniunilor culturale și economice. Prețul, față cu sacrificiile făcute de autor în adunarea materialului și munca depusă, este moderat.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră” de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări”, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad”, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză”. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese”. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate”, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!” comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor”. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice”. Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene”, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

„Istoria universală” pentru școalele secundare de *Vasilie Goldis*, profesor. Volumul III. *Evol. nou.* Editura librăriei Nicolae I. Ciurecu, Brașov. 1897.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de *Dimitrie A. Sturdza*. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul II) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până

la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—

Volumul VII: Acte și documente din anii 1858 până la înălțarea lui Alexandru I. pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Manual de Theologia Morală” de *Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu*, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești”.

„Gramatica Română” pentru învățământul secundar de *Ioan Petran*, profesor. Partea I. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.”

„Abecedar ilustrat” compus pe baza principilor pedagogice moderne de învățării: *Iosif Moldovan, Nic. Stefu, Iuliu Greforeun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu*. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.”

PUBLICARE.

În 19/31 Iulie 1898 n. a. la 11 oare în localitățile casinei române din Arad (Zrinyi u. 4 sz.) se va vinde la licitație **o masă de biliard, 2 măsuțe de marmoră, 2 mese de cărți, 12 scaune de trestie și o oglindă.**

Arad din ședința direcțiunii ținută în 10/22 Iulie 1898.

Petru Truția,
director.

199 1—1

STRICT DUPA RITUL GRECESC

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdii pentru diaconi, Stihare, Prapore bisericești, steaguri pentru reuniuni, Sfântul aer (Plastanița), Disc Potir, Steluțe, Chivot Artoclasia (cutie pentru agneț) Dichieriu, Triheriu, Cădelniță, Icoane pentru iconostas etc. etc.

Prețuri curente (cataloge) bogat ilustrate se trimit la cerere gratis și franco

ERNEST KRICKL & SCHWEIGER

VIENA I. KOHLMARKT 2.

187 2—26